

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 25 november 2021

1010/2021

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 3 § 1 mom., 65 § 1 och 4 mom., 67 §, 69 § 1 mom., 77, 78 och 80 § och 124 § 3 mom., av dem 3 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 226/2020 och 453/2020, samt

fogas till 69 § ett nytt 3 mom., till 70 § ett nytt 3 mom. och till 124 § ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

1) *anställning* tjänste- och arbetsavtalsförhållanden som omfattas av denna lag samt familje- och närståendevårdares avtalsförhållanden till Kevas medlemssamfund, förtroendeuppdrag samt uppdrags- eller konsultavtalsförhållanden eller andra motsvarande avtalade arrangemang,

2) *arbetstagare* alla personer som omfattas av lagen,

3) *offentlig arbetsgivare* Kevas medlemssamfund, staten, evangelisk-lutherska kyrkans församlingar, kyrkliga samfundigheter, domkapitel, kyrkostyrelsen, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank,

4) *arbetspensionslag* lagar och pensionsstadgor som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) samt andra med dem jämförbara författningar där pension som baserar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet fastställs,

5) *arbetspensionslag för den privata sektorn* lagen om pension för arbetstagare och de lagar som nämns i 3 § 1 mom. i den lagen,

6) *arbetspension* pension enligt en arbetspensionslag,

7) *arbetspensionsanstalter inom den privata sektorn* pensionsanstalter som sköter pensionskyddet enligt en arbetspensionslag för den privata sektorn,

8) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), altemneringssättning enligt lagen om altemneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

(459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

9) *intjänad pension* pension som tjänats in på basis av arbetsinkomster som avses i denna lag, på basis av tid med pension som upphört och på basis av sådan oavlönad tid som avses i 8 punkten samt förmån som tjänats in på basis av lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003),

10) *primär förmån* en förmån som avses i 96 och 97 § och som oberoende av arbetspensionens belopp betalas till fullt belopp och dras av från en förmån enligt denna lag,

11) *återstående tid* tiden från ingången av det år då arbetsoförmågan börjar till utgången av den kalendermånad då arbetstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension; om en arbetstagares lägsta ålder för ålderspension inte är föreskriven vid tidpunkten för pensionsfallet, berättigar till pension tiden från ingången av det kalenderår då arbetstagaren har blivit arbetsoförmögen till utgången av den kalendermånad då arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension som har föreskrivits för den åldersklass som ligger närmast hans eller hennes egen åldersklass,

12) *penningbelopp* summor som 2004 motsvarar värdet ett (1,000) för den lönekoeficient som avses i 96, 97 och 100 § i lagen om pension för arbetstagare,

13) *förmånslåtare* en person efter vilken familjepension enligt denna lag betalas,

14) *förmånstagare* en person som har rätt till familjepension enligt denna lag,

15) *EU:s grundförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och med *EU:s tillämpningsförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen,

16) *dataskyddsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

17) *EU- och EES-land* ett land som tillämpar EU:s grundförordning om social trygghet eller rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen,

18) *överenskommelse om social trygghet* en internationell överenskommelse om social trygghet som är förpliktande för Finland,

19) *teoretisk pension* en kalkylerad pension; när denna pension fastställs betraktas sådan tid i arbete i ett EU- och EES-land som omfattas av arbetspensionslagarna som tid i arbete enligt denna lag,

20) *den lägsta åldern för ålderspension* den ålder för ålderspension som fastställs utifrån arbetstagarens födelseår och som avses i 10 § 2 och 3 mom.,

21) *efterlevande make* den som ingått äktenskap med förmånslåtare samt den som utan att ha ingått äktenskap levtt i gemensamt hushåll med förmånslåtare.

65 §

Efterlevande makes rätt till pension

En efterlevande make har rätt till efterlevandepension, om

1) den efterlevande maken har ingått äktenskap med förmånslåtare innan denne fyllt 65 år och den efterlevande maken har eller har haft ett gemensamt barn med förmånslåtare, eller

2) den efterlevande maken har flyttat ihop med förmånslåtare i gemensamt hushåll innan förmånslåtare fyllt 65 år, det gemensamma hushållet vid förmånslåtarens död har varat i minst fem år och den efterlevande maken med förmånslåtare har ett gemensamt barn som inte fyllt 18 år och som bodde i samma hushåll som förmånslåtare och den efterlevande maken; med förmånslåtare eller efterlevande make avses inte den som samtidigt är gift med någon annan än den make som bodde i det gemensamma hushållet.

Om den efterlevande maken på basis av ett tidigare äktenskap eller gemensamt hushåll har rätt till familjepension enligt arbetspensionslagarna, har han eller hon inte rätt till ny familjepension förrän rätten till den tidigare familjepensionen har upphört.

67 §

Barns rätt till pension

Rätt till barnpension vid förmånslåtarens död har den som inte har fyllt 20 år och som är

1) barn till förmånslåtare, eller

2) barn till en efterlevande make som var gift med förmånslåtare, om barnet vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som förmånslåtare och den efterlevande maken.

Barnpension beviljas i första hand efter barnets egen förälder. Rätt till barnpension kan inte uppkomma efter flera än två förmånslåtare samtidigt. Om ett barn som får barnpension efter två förmånslåtare senare beviljas barnpension efter sin egen förälder, upphör den först beviljade barnpensionen efter en annan förmånslåtare vid begynnelsestidpunkten för den barnpension som beviljas efter den egna föräldern.

Till barnpensionen hör en kalkylerad andel av en efterlevande makes familjepension enligt 69 §, om

1) det efter förmånslåtare inte har funnits en efterlevande make som enligt denna lag har rätt till familjepension, eller

2) den efterlevande make som har rätt till efterlevandepension har avlidit eller den efterlevande makens rätt till efterlevandepension har upphört på grund av att han eller hon ingått äktenskap innan hans eller hennes rätt till familjepension skulle ha upphört.

69 §

Efterlevande makes och tidigare makes pension

Av grunden för familjepensionen utgör efterlevandepensionens högsta belopp

1) 6/12, om förmånstagare är den efterlevande maken ensam eller den efterlevande maken och ett barn,

2) 5/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn,

3) 3/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn,

4) 2/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller flera barn.

Om det bland förmånstagarna till efterlevandepensionen finns fler än en efterlevande make, avdras från efterlevandepensionens högsta belopp andelen enligt 2 mom. för den tidigare maken och den resterande andelen fördelas jämnt mellan de efterlevande makar som är förmånstagare till efterlevandepensionen. Om den tidigare makens andel enligt 2 mom. blir större än efterlevandepensionens sammanlagda belopp dividerat med antalet efterlevande makar och tidigare makar som är förmånstagare, kan andelen enligt 2 mom.

dock högst vara lika stor som efterlevandepensionen enligt 1 mom. dividerad till lika stora andelar.

70 §

Barnpensionens belopp

Den andel av familjepensionen som avses i 67 § 3 mom. och betalas ut som familjepension fördelas jämnt mellan de barn som är förmånstagare.

77 §

Beviljande av familjepension på basis av sannolikt dödsfall

Om det inte kan läggas fram utredning om förmånsåtarens död, men det är sannolikt att förmånsåtaren har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, bedömer Keva förmånsåtarens sannolika dödsdag utifrån den anmälan om försvunnen person som gjorts till polisen eller utifrån annan motsvarande utredning och beviljar familjepension från ingången av den månad som följer efter den ovannämnda sannolika dödsdagen.

78 §

Upphörande av familjepension

Rätten till efterlevandepension upphör

1) om den efterlevande maken har rätt till familjepension med stöd av 65 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom., vid utgången av den månad under vilken det har gått tio år sedan pensionsfallet eller om det vid förmånsåtarens död i samma hushåll som han eller hon och den efterlevande maken bodde ett eller flera barn som hade rätt till familjepension efter förmånsåtaren, tidigast vid utgången av den månad under vilken det yngsta till familjepension berättigade barnet fyller 18 år, eller

2) om den efterlevande maken har rätt till familjepension med stöd av 65 § 1 mom. 2 punkten, vid utgången av den månad under vilken det yngsta av förmånsåtarens och den efterlevande makens gemensamma till familjepension berättigade barn fyller 18 år, eller

3) om den efterlevande maken ingår ett nytt äktenskap innan han eller hon har fyllt 50 år, vid utgången av den månad under vilken äktenskapet ingicks.

Rätten till barnpension upphör vid utgången av den månad under vilken barnet fyller 20 år eller barnet ges som adoptivbarn till någon annan än den efterlevande maken eller dennes nya make.

80 §

Engångsbetalning av efterlevandepension

När efterlevandepensionen upphör i enlighet med 78 § på grund av nytt äktenskap, betalas till den efterlevande maken ett engångsbelopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år skulle ha varit, eller om efterlevandepensionen hade fortgått en kortare tid än tre år, betalas som engångsbelopp ett belopp som är lika stort som efterlevandepensionen för denna tid skulle ha varit. Engångsbetalningen betalas inte ut om ett barn som har rätt till familjepension efter samma förmånsåtare får rätt till en kalkylerad andel enligt 67 § 3 mom. av den efterlevande makens familjepension.

Grund för engångsbetalningen är den månadspension som senast har betalats ut eller, om Keva är sista pensionsanstalt enligt 117 §, det sammanlagda beloppet av de pensioner Keva betalat per månad.

1010/2021

124 §

Inledande, upphörande, avbrytande och indragning av utbetalning

Om det inte kan läggas fram utredning om pensionstagarens död, men det är sannolikt att pensionstagaren har avlidit genom drunkning, genom någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, drar Keva in pensionen från ingången av den månad som följer efter den dag som Keva, utifrån den anmälan om försvunnen person som gjorts till polisen eller utifrån annan motsvarande utredning, bedömer vara pensionstagarens sannolika dödsdag.

Om familjepension har beviljats med stöd av denna lag och det senare framkommer att förmånslåtaren lever, dras familjepensionen in från ingången av den månad som följer efter erhållandet av utredningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Denna lag tillämpas på förmånstagare som är födda 1975 och därefter, om det pensionsfall som berättigar till familjepension har inträffat efter ikraftträdandet av denna lag.

Trots bestämmelserna i 2 mom. ska 77 och 124 § i denna lag tillämpas på alla sådana förändringar i fråga om en familjepension baserad på att förmånslåtaren sannolikt avlidit som inträffar efter ikraftträdandet av denna lag.

Trots bestämmelserna 2 mom. tillämpas 67 § 1 och 3 mom. samt 78 § 2 mom. i denna lag på ett barn som enligt bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har rätt till familjepension.

Trots bestämmelserna i 2 mom. har den efterlevande maken rätt till familjepension enligt 65 § 1 mom. 2 punkten i denna lag, om det pensionsfall som berättigar till familjepension inträffat efter ikraftträdandet av denna lag. På efterlevandepension enligt 65 § 1 mom. 2 punkten i denna lag tillämpas pensionslagen för den offentliga sektorn i den lydelse den har efter ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 19 november 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen